

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/ NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V2

MEI/JUNIE 2025

KWAZULU-NATAL

PUNTE: 40

TYD: 1½ uur

Hierdie vraestel bestaan uit 12 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. MOENIE probeer om die hele vraestel te lees nie. Raadpleeg die INHOUDSOPGAWE op die volgende bladsy en merk die vraagnommer oor die teks wat jy hierdie jaar bestudeer het. Lees hierdie vraag aandagtig deur voor jy dit beantwoord.

2. Hierdie vraestel bestaan uit TWEE afdelings:

AFDELING A: Drama (40)

AFDELING B: Kortverhale (40)

3. Beantwoord die vrae in EEN van die afdelings:

AFDELING A: DRAMA

Beantwoord die vrae oor die drama (*Perdekrag*) wat jy bestudeer het.

OF

AFDELING B: KORTVERHALE

Beantwoord die vrae oor AL TWEE kortverhale wat jy bestudeer het.

4. Volg die instruksies aan die begin van elke afdeling noukeurig.
5. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.
6. Laat 'n reël oop ná elke antwoord.
7. Voorgestelde tydsindeling:

AFDELING A: 90 minute

OF

AFDELING B: 90 minute

8. Skryf netjies en leesbaar....

INHOUDSOPGAWE

Kies SLEGS die afdeling wat jy bestudeer het.

AFDELING A: DRAMA

Beantwoord slegs die EEN vraag.

VRAAGNOMMER	PUNTE	BLADSYNOMMER
1. <i>Perdekrag</i>	40	4

OF

AFDELING B: KORTVERHALE

Beantwoord AL TWEE kortverhale.

2. "Die prentjiesmaker"	20	8
EN		
"Ag nee dankie man, Oupa!"	20	10

AFDELING A: DRAMA

Hierdie afdeling bestaan uit EEN vraag.

VRAAG 1: PERDEKRAG – Cecilia du Toit

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS A

LUCKY:	Nog nege-en-negentig uur in hierdie goor plek. (<i>Hy voel-voel na sy selfoon en onthou dat dit gekonfiskeer is.</i>) Ag flippen hel, die heks het my selfoon. (<i>Hy sug en begin weer hark, Binki kom links op.</i>)	
BINKI:	Wilma het my gestuur. Sy sê ek moet jou roep om te kom kyk hoe die beginners leer perdry.	5
LUCKY:	(<i>Gee 'n woedende kreet.</i>) Flippit! Ek moet gaan kyk en "oe" en "aa" en "ag hoe cute" as die spul om en om en om ry. Jy gaan sê vir haar ek stoot eerder die jy-weet-wat hier rond as om daar te gaan cheer.	
BINKI:	(<i>Onseker.</i>) E ... wat moet ek nou vir Wilma sê?	10
LUCKY:	Net wat jy wil. Sê vir haar ek laaik my job hier so vreeslik, ek kan my nie daarvan wegskeur nie. Ek laaik dit te veel om perdeuitskeidings rond te stoot. So dankie, maar nee dankie. (<i>Binki aarsel. Lucky grynslag spottend.</i>)	

1.1 "Nog nege-en-negentig uur in hierdie goor **plek**." (Reël 1)

"Ag flippen hel, **die heks** het my selfoon." (Reël 3)

- 1.1.1 Van watter plek praat Lucky? (1)
- 1.1.2 Waarom moet hy nog nege-en-negentig uur by hierdie plek bly? (1)
- 1.1.3 Wie is die "heks" van wie Lucky praat? (1)
- 1.1.4 Waarom het die heks Lucky se selfoon gevat? (1)

1.2 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (1.2.1 en 1.2.2) en die antwoord neer.

Lucky sê die plek is goor, want hy (1.2.1) (wil nie daar wees nie/hou van die plek). As hy later vir Binki sê hy "laaik" sy werk by die plek, (1.2.2) (spot hy net/praat hy die waarheid). (2)

1.3 Skryf die volgende sin oor en verander die onderstreepte deel om die stelling WAAR te maak.

Lucky het gedink die mense wat by Wilma kom perdry, is arm mense; daarom was hy so kwaad. (1)

- 1.4 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (1.4) en die letter (A–D) neer.

"*Binki aarsel*." (Reël 14) Dit sê vir ons dat Binki ... was om vir Wilma te gaan sê wat Lucky gesê het.

- A skaam
- B haastig
- C skrikkerig
- D opgewonde

(1)

- 1.5 Skryf die volgende gebeure onder mekaar oor in die korrekte VOLGORDE soos wat dit in die drama gebeur.

- Lucky het by Wilma begin werk.
- Lucky het klein katjies doodgemaak.
- Lucky het by die hek vir sy prokureur gewag.
- Lucky het vir Lady Jane se runnik geskrik en weggehardloop.

(4)

- 1.6 Die karakters se woorde sê vir ons hoe die karakters voel.

Kies die emosie uit KOLOM B wat by die karakter se woorde in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommers (1.6.1 tot 1.6.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
1.6.1	"Ek wil net gou 'n paar SMS'e stuur."	A	Lucky het gedink dis verkeerd van Binki om haar ma op haar naam te noem.
1.6.2	"Moet ek aangaan, of kry jy die prentjie in jou klipkop?"	B	Lucky was bang vir Kaizer.
1.6.3	"En ek verander Sabrina na Ma."	C	Wilma was kwaad vir Lucky omdat hy homself jammer kry.
1.6.4	"Jy's arm, siestog. So jy mag maar diere mishandel."	D	Lucky wou nie doen wat Wilma vir hom sê om te doen nie.
		E	Wilma wou hê Lucky moes verstaan dat hy die verkeerde idee het van die mense wat by haar kom perdry.

(4 x 1)

(4)

- 1.7 Waarom was dit 'n goeie idee dat Lucky die stalle moes skoonmaak? (1)
- 1.8 Waarom was dit verkeerd van Lucky om nie te gaan kyk hoe die ander mense leer perdry nie? (1)
- 1.9 Waarom voel jy jammer vir Binki in hierdie situasie? (1)
- 1.10 Watter les oor stereotipering leer jy hier? (1)

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS B

WILMA:	Goed, volgende keer. <i>(Sy gooi die leiband om Lady Jane se kop en gee dit vir Binki. Binki vat dit versigtig en lei Lady Jane links af.)</i> Mooi, Binki. Jy doen dit sommer maklik vandag. <i>(Sy draai kwaai na Lucky.)</i> En nou spring jy aan die werk.	
LUCKY:	Ek hark natuurlik weer die bleddie jy-weet-wat uit die stalle.	5
WILMA:	Jy weet ook nou hoe.	
LUCKY:	Moet ek dit nou elke keer doen?	
WILMA:	Iemand moet dit doen.	
LUCKY:	<i>(Begin om Lady Jane se stal uit te hark.)</i> Die lewe is nie fair nie.	
WILMA:	Nee, dit is nie. Maar jy maak jou eie probleme.	10
LUCKY:	Kyk net hoe stir ek die shit, hoe meng ek die mis.	
WILMA:	Jy is nogal 'n goeie miskruier.	
LUCKY:	Wat nogal maak 'n miskruier goed?	
WILMA:	Jy weet tog wat hulle doen?	
LUCKY:	Byt my as ek weet.	15
WILMA:	'n Miskruier vat 'n hele lot mis, en dan maak hy bolletjies daarvan, en dan rol hy dit net waar hy dit wil hê.	

- 1.11 VOLTOOI die volgende sin deur 'n woord(e) in die lys hieronder te gebruik. Skryf net die vraagnommer (1.11) en die antwoord neer.

personifikasie;	'n vergelyking;	'n metafoor
-----------------	-----------------	-------------

"Jy is nogal **'n goeie miskruier**" in reël 12 is 'n voorbeeld van ... (1)

- 1.12 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (1.12.1 en 1.12.2) en die antwoord neer.

Die toon in hierdie uittreksel is meer (1.12.1) (positief/negatief) as aan die begin van die drama. Lucky (1.12.2) (was nie meer so stout nie/het steeds nie gedoen wat Wilma vir hom gesê het nie). (2)

- 1.13 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (1.13) en die letter (A–D) neer.

In reël 15 sê Lucky: "**Byt my as ek weet.**" Hiermee bedoel hy dat ...

- A Wilma kwaai is met hom.
- B hy bang is vir miskruiers.
- C hy presies weet waarvan Wilma praat.
- D hy glad nie weet waarvan Wilma praat nie. (1)

- 1.14 Waarom wou Lucky nie vir Wilma op haar naam noem nie? (1)

- 1.15 VOLTOOI die volgende sinne. Skryf net die vraagnommers (1.15.1 tot 1.15.4) en die antwoord neer.
- 1.15.1 Wilma het vir Lucky vertel hoe dit gebeur het dat die veearts haar perd, ... (die perd se naam), moes skiet. (1)
- 1.15.2 Omdat Wilma die aand by die partytjie te veel ... het, het Lucky haar 'n ou dronkie genoem. (1)
- 1.15.3 Lucky het vir Binki gesê dat sy nie aan hom sal ... as sy weet watter lelike dinge hy gedoen het nie. (1)
- 1.15.4 Lucky het katjies doodgemaak, maar Binki het haar ... uit die brandende huis probeer red. (1)
- 1.16 Lucky het die ryk mense se katjies doodgemaak omdat hulle lelik met sy ma gepraat het.
- Gee 'n feit uit die verhaal om te motiveer waarom die stelling ONWAAR is. (1)
- 1.17 Lucky het 'n paar lesse op die perdeplaas geleer.
- Kies die inligting uit KOLOM B wat by die gebeure in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommers (1.17.1 tot 1.17.4) en die letter (A–E) neer.
KOLOM A		KOLOM B	
1.17.1	Die magistraat het gesê dat Lucky geweet het wat hy doen toe hy die katjies doodgemaak het.	A	Kaizer het nie toegelaat dat Lucky hom slaan nie.
1.17.2	Lucky wou sy woede op Kaizer uithaal.	B	Wilma was verbaas toe Lucky sê hy het vir Kaizer water gegee.
1.17.3	Lucky het vir Kaizer van die katjies vertel.	C	Lucky moes gemeenskapsdiens by die perdeplaas doen.
1.17.4	Lucky het geskrik toe hy die letsels op Binki se arms sien.	D	Lucky het besef dat ander mense ook seerkry.
		E	Kaizer het vir Lucky gewys dat hy verstaan en hom vergewe.
- (4 x 1) (4)
- 1.18 Noem TWEE dinge wat Binki aan die einde van die drama oor haar ma besluit het. (2)
- 1.19 Waarom was Lucky gelukkig om 'n ma soos sý ma te hê? (1)
- 1.20 Waarom was Binki aan die begin van die drama skaam vir ander mense? (1)
- 1.21 Hoe help die skrywer jou om te verstaan dat Lucky nie gewoond was aan die dinge wat hy op die perdeplaas moes doen nie? (1)
- 1.22 Waarom kan ons sê dat die slot goed by die drama pas? (1)

TOTAAL AFDELING A: 40

AFDELING B: KORTVERHALE

Hierdie afdeling bestaan uit EEN vraag.

VRAAG 2: LUGSPIEËLINGS – Mycelie Pienaar

Beantwoord die vrae oor AL TWEE verhale.

VERHAAL A: "DIE PRENTJIESMAKER" – PJ du Plessis

EN

VERHAAL B: "AG NEE DANKIE MAN, OUPA" – H du Plessis

VERHAAL A: "DIE PRENTJIESMAKER" – PJ du Plessis

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS C

... "Oe, dit gaan die wêreld skok! Dink net daaraan, ons ontdek 'n abstrakte kunstenaar van dié gehalte hier in die bosse van Afrika."

Mthemba stap in Ubombo se hut in terwyl die Franse egpaar buite wag.

Ubombo lê op sy slaapmatjie.

"Baba, hier is mense om jou te sien."

5

Ubombo roer nie.

Weer roep Mthemba saggies. Hierdie keer raak hy liggies aan die ou man se skouer, maar Ubombo reageer nie ... Ubombo is dood.

Voordat die Fransman die skildery in sy motor se katebak laai, druk hy 'n bondel note in Mthemba se hand.

10

Terwyl sy vrou in die motor klim, kyk sy na die swart wolke wat op die horison saampak. Sy sug ontevrede en draai haar ruit toe.

'n Fris briesie waai die stof wat die vertrekkende motor opjaag weg.

Vir die eerste maal in maande klink die gekriek van 'n kriek op.

2.1 "Dink net daaraan, ons ontdek 'n abstrakte kunstenaar van dié gehalte hier in die bosse van Afrika." (Reël 1 en 2)

2.1.1 Wie praat hier? (1)

2.1.2 By watter plek is hierdie mense? (1)

2.1.3 Waarom het Ubombo se mense gedink dat sy laaste prent anders was? Noem EEN rede. (1)

2.1.4 Watter goeie ding het gebeur nadat die Franse egpaar gery het? (1)

2.2 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (2.2.1 en 2.2.2) en die antwoord neer.

Almal was (2.2.1) (bly/hartseer) dat Ubombo weer begin verf het. Toe hulle Ubombo se vreemde skildery sien, was hulle (2.2.2) (tevrede/bekommerd), want hulle het gedink daar was iets fout met Ubombo. (2)

- 2.3 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (2.3) en die letter (A–D) neer.

"Oe, dit gaan **die wêreld skok!**" (Reël 1) Dit beteken dat die Franse egpaar gedink het dat ...

- A niemand van Ubombo se vreemde skildery sou hou nie.
- B mense baie verbaas sou wees oor die goeie skildery.
- C mense oor die vreemde skildery sou baklei.
- D mense nie respek sou hê vir Ubombo nie.

(1)

- 2.4 Die karakters se woorde sê vir ons hoe die karakters voel.

Kies die emosie uit KOLOM B wat by die karakter se woorde in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommers (2.4.1 tot 2.4.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
2.4.1	"Jy, Mthemba, jy ken pyn. Hierdie droogte het jou baie seergemaak."	A	Die Franse vrou het groot respek vir Ubombo se kuns gehad.
2.4.2	"Ek hoop nie hy skilder die aasvoëls nie. Dan gaan iemand sekerlik sterf."	B	Mthemba was kwaad vir Ubombo wat nie wou verf nie.
2.4.3	"Ek is jammer, Mevrou. Daar is niks meer oor nie."	C	Ubombo was hartseer oor sy mense se swaarkry oor die reën wat weggebly het.
2.4.4	"Ja, asseblief. En ons wil hom graag ontmoet."	D	Mthemba was bang die Franse mense sou dink Ubombo is mal.
		E	Die vrou wat gegee het, was bang Ubombo se skildery voorspel dat iets sleg gaan gebeur.

(4 x 1)

(4)

- 2.5 Skryf die volgende sin oor en verander die onderstreepte deel om die stelling WAAR te maak.

Mthemba het verstaan wat die Franse mense sê, want hulle het Afrikaans gepraat.

(1)

- 2.6 Skryf die volgende gebeure onder mekaar oor in die korrekte VOLGORDE soos wat dit in die verhaal gebeur.

- Dit het ná 'n lang tyd weer gereën.
- Mthemba het eerste na Ubombo se laaste skildery gaan kyk.
- Die Franse egpaar het Ubombo se laaste skildery in hulle motor gelaai.
- Ubombo het teruggegaan na sy hut toe sonder om sy vergoed te bêre.

(4)

- 2.7 Waarom was dit reg dat die Franse man vir Mthemba 'n bondel note gegee het? (1)
- 2.8 Waarom was dit verkeerd van die Franse vrou om ontevrede te wees oor die reën wat sou kom? (1)
- 2.9 Watter les leer jy uit hierdie verhaal oor mense se idees van dinge? (1)
- 2.10 Waarom kan ons sê dat die slot so goed by die verhaal pas? (1)

EN**VERHAAL B: "AG NEE DANKIE MAN, OUPA!" – H du Plessis**

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS D

... Seker dié dat haar oë so rooi was. Hy moet erken dat hy self baie bekommerd was, maar Sondag toe hulle almal saam geëet het, was Oupa die ene grappies en stories nes altyd. Toe hy hom so bietjie eenkant vra wat die dokter sê, het Oupa verbaas gelyk, toe vinnig na Ouma geloer en vir hom geknipooog, "So fris soos 'n vis."

Laas Saterdag was Ouma se oë nie rooi nie, altans nie sover hy weet nie, want nie sy of Oupa was tuis nie. Toe hy met sy ma daaroor praat, het sy net effens gesug soos 5
wanneer sy rapport swak was en toe gesê dat die ou mense ook maar hulle dingetjies het om te doen en dat hy darem nou groot genoeg is om self iets te reël vir Saterdag. Sy mond het sommer vanself oopgehang.

- 2.11 VOLTOOI die volgende sinne. Skryf net die vraagnommers (2.11.1 tot 2.11.4) en die antwoord neer.
- 2.11.1 Toe Kallie se vriend, ..., vra of hy Saterdag saamgaan, sê Kallie nee, hy gaan saam met sy oupa kuier. (1)
- 2.11.2 Kallie dink sy oupa mis die ... vandat hulle op die dorp bly. (1)
- 2.11.3 Oupa Karel sê Kallie se maats sien hom die hele week en 'n oupa moet sy enigste ... ken. (1)
- 2.11.4 Die laaste ruk maak Oupa verskonings om nie saam met Kallie te kuier nie, byvoorbeeld dat hy prokureur toe moes gaan om ... te teken. (1)
- 2.12 Waarom was Kallie se ouma se oë rooi? (1)
- 2.13 Watter TWEE dinge het Kallie altyd saam met sy oupa op die plaas gedoen? (2)

- 2.14 VOLTOOI die volgende sin deur 'n woord(e) in die lys hieronder te gebruik. Skryf net die vraagnommer (2.14) en die antwoord neer.

'n metafoor;	'n vergelyking;	personifikasie
--------------	-----------------	----------------

Oupa se woorde, "So **fris soos 'n vis**", in reël 4 is 'n voorbeeld van ... (1)

- 2.15 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (2.15) en die letter (A–D) neer.

"**Sy mond het** somer vanself **oopgehang**." (Reël 9) Dit sê vir ons dat Kallie ... was.

- A bang
B kwaad
C honger
D verbaas (1)

- 2.16 Kallie wou vinnig uit die Black Cat-restaurant kom, want hy moes sy ouma in die tuin gaan help.

Gee 'n feit uit die verhaal om te motiveer waarom die stelling ONWAAR is. (1)

- 2.17 Kallie het naer gevoel nadat hy sy oupa saam met die jong meisie gesien het.

Kies die inligting uit KOLOM B wat by die gebeure in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommers (2.17.1 tot 2.17.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
2.17.1	Kallie se oupa was saam met 'n jong meisie in die restaurant.	A	Kallie se ma het gevoel dat Ouma verneder word.
2.17.2	Kallie kon nie verstaan waarom sy oupa in 'n ander vrou belangstel nie.	B	Kallie se ma het vir hom beduie om die telefoon te beantwoord.
2.17.3	Oom Calvyn het gedink dis beter as Ouma nie skei nie.	C	Kallie was kwaad vir sy oupa, want sy ouma lyk nog goed en maak lekker kos.
2.17.4	Kallie het gesien dat sy ouma nie vir Oupa Karel wou soen nie.	D	Kallie was bly dat sy vriende nog nie sy oupa ontmoet het nie.
		E	Kallie het oor sy oupa en ouma gehuil.

(4 x 1) (4)

- 2.18 Waarom was dit verkeerd dat Oupa 'n verhouding met die jong meisie gehad het? (1)

- 2.19 Waarom was dit beter dat Kallie wel die waarheid oor sy oupa uitgevind het? (1)
- 2.20 Waarom kan jy respek hê vir Kallie se pa? (1)
- 2.21 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (2.21.1 en 2.21.2) en die antwoord neer.
- Aan die einde van die verhaal is die toon (2.21.1) (gelukkig/ongelukkig), want Kallie se woorde wys vir ons dat hy nie (2.21.2) (goedkeur wat sy oupa doen nie/van visvang hou nie). (2)
- 2.22 Hoe help die skrywer jou om die tema van teleurstelling te verstaan? (1)

TOTAAL AFDELING B: 40
GROOTTOTAAL: 40